

INFRASTRUCTURES REPORTATGE

Quaranta anys de cures intensives

El president Tarradellas va fundar Ferrocarrils de la Generalitat el 1979 per rescatar equipaments gairebé desnonats per l'Estat || A Lleida, gestiona 88 quilòmetres de vies de tren i dos estacions d'esquí, totes dos al Pallars, a les quals podria unir-se en el futur la de l'Alta Ribagorça

H. CULLERÉ/M. MOLINA

La història de la línia de la Pobla és la de Ferrocarrils de la Generalitat", afirma el president de FGC, Ricard Font. Això és, la història d'una xarxa ferroviària ferida de mort per la desinversió el tancament de la qual va poder evitar *in extremis* la mobilització popular.

Els anys 70 van ser una dècada de malson per a les línies ferroviàries a Catalunya, que havien sobreviscut a la postguerra però no van suportar una crisi posterior. Fuetjada per l'increment dels costos d'explotació, la falta de manteniment i la política tarifària del Govern central, l'antiga Ferrocarrils Catalans va tancar la línia de Manresa a Guardiola entre el 1972 i el 1973 i la resta de la xarxa que gestionava va ser transferida a l'empresa estatal Ferrocarrils de Vía Estrecha, que el 1977 va dissenyar un dur programa de tancament de línies de tren, entre aquestes la Igualada-Martorell i la Manresa-Igualada. Tanmateix, la reacció popular va portar a salvar les dos infraestructures.

En el cas de la línia de la Pobla, recorda Font, va ser el 1985 quan l'Estat va decretar-ne el tancament, però Generalitat i Diputació van assumir els números rojos de la línia per donar resposta a protestes com les de la plataforma Volem el Tren.

Uns anys abans, el 1979, el president Josep Tarradellas va decidir impulsar una empresa autonòmica que assumís "les línies desenvolupades per l'Estat que ja no li interessaven", explica Font. Va ser fins i tot abans de l'aprovació de l'Estatut de Sau en referèndum (25 de octubre).

El pròxim 5 de setembre es compleixen 40 anys de la creació de FGC, que al llarg d'aquestes quatre dècades s'ha fet càrrec d'infraestructures que es trobaven a l'UCI i ha injectat fortes inversions per rellançar-les, malgrat que impliquin costos importants per a les arques públiques.

En el cas de la línia de la Pobla, costa uns 3,5 milions al Govern. Tot a canvi d'un "servei de qualitat", amb màquines del nivell del BART de San Francisco o de la complexa xarxa suïssa de ferrocarril.

Els pròxims reptes

L'impuls per modernitzar es trobarà pròximament amb dos reptes per a l'empresa catalana ferroviària: la liberalització del sector i, com a derivada, la nova xarxa de transport de velocitat alta entre Lleida, Barcelona, Girona, Tolosa i Montpeller, anunciada a partir del 2020.

DADES I CLAUS

277

QUILÒMETRES DE VIES

Són els que gestiona FGC entre la línia de la Pobla (88) i les línies metropolitanas (189).

98

ESTACIONS

Són 17 a la línia lleidatana cap al Pallars i la resta, a l'àrea metropolitana.

Viatgers

Segons la memòria de FGC del 2017, les línies de tren de l'empresa pública catalana van transportar 85 milions de viatgers. A Lleida, van ser gairebé 200.000. El passat 2018 es va superar aquesta xifra àmpliament.

Esquí

Tot va començar amb el cremallera de Núria, que va seguir l'estació de la Vall de Núria i la de la Molina. El 2011 s'hi van incorporar Esport i Port Ainé i el 2013 va arribar el torn de Vallter. Pròximament se'ls podria unir Boí Taüll.

Del segon tren metropolità del món, després del de Londres, al cremallera de Núria

La xarxa de transport de FGC inclou la major diversitat de línies ferroviàries i equipaments de transport: vies de tren de via estreta, d'ample estàndard i de via ampla; el

cremallera de Núria, funiculars i remuntadors d'esquí. Tot va començar amb el tren de Sarrià, de poc més de 4 quilòmetres, inaugurat el 1863, mesos després del primer tren

metropolità del món: el metro de Londres. Amb els anys es van fundar les companyies Ferrocarrils de Catalunya i Ferrocarrils Catalans, que van gestionar una xarxa cada ve-

gada més àmplia de ferrocarril que va créixer de la mà del desenvolupament industrial a Catalunya, i de les quals FGC és hereva. Aquesta es va crear el 5 de setembre del 1979.

ESPAIS REHABILITATS

La Pobla de Segur obre al públic l'antiga estació de tren

La Pobla de Segur va obrir ahir al públic la nova Estació d'Esport i Natura del Pirineu en un jornada de portes obertes que va comptar amb la presència del president del Parlament, Roger Torrent, entre altres autoritats.

D'aquesta manera, es va voler donar a conèixer les activitats que ofereix aquest nou espai remodelat per al turisme dins de projectes de la UE gestionats pel consell del Jussà.

Ahir es van poder fer viatges des de qualsevol punt de la línia de tren de Lleida a la Pobla i es van organitzar activitats dinamitzades pel grup pallarès de teatre A Galet. La jornada continua avui amb un

La remodelada estació de la Pobla que es va poder visitar dins de la jornada de portes obertes.

dinar popular amb sortides guiades amb bicicleta i a peu per a tots els públics.

La remodelació de l'antiga estació de tren de la Pobla

ha suposat una inversió de 336.000 euros i acull l'oficina de turisme de la població, un espai d'atenció als esportistes i un centre d'interpretació de

la comarca amb especial atenció a la Vall Fosca i la zona de Collegats i Boumort. Tots els espais són d'accés lliure i gratuït.

SUCCESSOS EMERGÈNCIES

Mor un esquiador de 62 anys al xocar contra un altre a Baqueira

L'home és de nacionalitat francesa i va morir quan era traslladat en helicòpter a l'hospital Vall d'Hebron || Els Mossos d'Esquadra es desplaçaran avui al lloc

A.G.B. / M.M.B.

| VIELHA | Un esquiador de 62 anys de nacionalitat francesa va morir ahir al xocar contra un altre a l'estació de Baqueira Beret. L'home va morir durant l'evacuació a un centre hospitalari, segons va informar l'estació a la seua pàgina web.

L'accident es va produir a les 12.23 hores a la zona de Beret i els responsables del complex van activar el protocol que hi ha en cas d'accidents. Fins al lloc van acudir membres del Grup de Muntanya dels Pompiers d'Aran

i del Sistema d'Emergències Mèdiques (SEM) i Bombers de la Generalitat. L'home va patir un traumatisme cranioencefàlic i va ser evacuat amb pronòstic greu, segons va informar el SEM, encara que va acabar morint quan anava a ser traslladat en helicòpter a l'hospital Vall d'Hebron. L'estació va assegurar que "estem desolats pel lamentable succés, traslladem el nostre més sentit condol a la seua família". El cos sense vida va ser traslladat a l'hospital de Tremp, segons van informar els

Mossos, que avui desplaçaran membres de la Unitat de Muntanya al lloc de l'accident perquè facin les diligències informatives corresponents. Un altre esquiador es va trencar la tibia i el peroné a Baqueira en una

DOS MORTS AQUEST ANY

El 26 de gener passat va morir un monitor quan esquiava fora pistes i va ser sorprès per una allau

caiguda que es va produir a les 14.04 hores.

D'altra banda, i fora de les pistes de l'estacions, aquesta setmana tres persones van resultar ferides després que dimecres fossin sorpresos per una allau quan esquiaven a Naut Aran. A més, el 26 de gener va morir un monitor d'esquí de 31 anys en una allau que hi va haver fora de les pistes de Baqueira. Va ser a la zona de la Vinyeta, on el gener de l'any passat es va perdre un altre esquiador en una caiguda.

PERSONAL

Sota mínims quatre dels nou parcs de bombers

Lleida, Balaguer, Tàrraga i la Seu

REDACCIÓ

| LLEIDA | Quatre dels nou parcs de bombers funcionaris de les comarques de Lleida van estar ahir sota mínims, segons el sindicat Cos-Bombers pel Canvi, a causa de la protesta del personal que no fa hores extra voluntàries. Concretament, va faltar un efectiu als recintes de Lleida, Balaguer, Tàrraga i la Seu d'Urgell. Val a recordar que dimecres els funcionaris van decidir seguir amb aquesta protesta per denunciar la falta de personal i mitjans. Aquesta mesura de pressió va encetar-se el passat 10 de desembre i va obligar la direcció del cos a reduir a la meitat el nombre d'efectius per tanda. En el cas de la regió d'Emergències de Lleida, es va passar de 46 a 23 bombers per tanda de 24 hores i la possibilitat de tancar provisionalment els parcs de Cervera, Tàrraga i Mollerussa. Els funcionaris van votar dimecres i el 71,61% d'ells van optar per continuar amb aquesta mesura. Per la seua part, la direcció general va anunciar dijous que accelerarà la incorporació dels 350 bombers voluntaris, 50 de manera immediata, que actualment estan en formació després de les protestes del col·lectiu, liderades per l'Associació de Bombers Voluntaris, que han tancat parcs perquè el "model està col·lapsat".

SUCCESSOS INVESTIGACIÓ

Material confiscat que el detingut tenia al seu domicili per manipular els caixers.

Detingut per manipular caixers al Pla, el Segrià i les Garrigues

Dotze estafes per quedar-se els diners 'atrapats' als clients

REDACCIÓ

| LLEIDA | Els Mossos d'Esquadra de la comissaria de Lleida van detenir dimecres un veí d'Igualada de 41 anys i de nacionalitat romanesa acusat de manipular caixers automàtics d'oficines bancàries de Ponent per robar als clients que treien diners. Va ser arrestat com a presumpte autor d'un delictes continuat d'estafa.

La detenció és el resultat d'una investigació iniciada el juliol de l'any passat després de tenir coneixement que en diferents sucursals bancàries de poblacions del Pla d'Urgell, el Segrià i les Garrigues s'havien produït diverses estafes amb la

modalitat coneguda com *cash trapping*.

Aquesta modalitat consisteix a posar una platina metàl·lica al dispensador de diners d'un caixer automàtic a mode de topall. Quan el client fa l'operació per treure els bitllets, aquests no surten del dispensador i es queden enganxats a la platina. Posteriorment, quan el client marxa del caixer, l'estafador treu la platina i aconsegueix els diners.

La investigació va permetre identificar el presumpte estafador. Se'l relaciona amb dotze estafes continuades, comeses entre els mesos de juliol i gener en poblacions del Segrià,

Pla d'Urgell i les Garrigues. Dimecres passat va ser localitzat i detingut a Igualada. Els Mossos també van practicar un escorcoll al seu domicili. Els investigadors van localitzar-hi plaques metàl·liques, goma d'enganxar, dissolvents i altres estris per muntar la trampa. No es descarta que el detingut, que té nombrosos antecedents per fets similars, hagi comès més estafes.

Per evitar ser víctimes d'aquestes estafes, els Mossos recorden que, en cas de detectar qualsevol modificació dels caixers automàtics, es truqui al 112 o posar-se en contacte amb l'entitat.

BOMBERS

Els Bombers sufoquen un foc en un cotxe a Isona

| ISONA | Els Bombers de la Generalitat van sufocar ahir al migdia l'incendi d'un vehicle que circulava per la carretera L-501 al seu pas per Isona i Conca Dellà, al Pallars Jussà. Els Bombers van rebre l'avís a les 14.14 hores i fins al lloc van desplaçar tres dotacions. Pel que sembla, els ocupants del vehicle van sortir pel seu propi peu quan va començar el foc. Un d'ells va patir ferides. El succés va tenir lloc en el quilòmetre 2,3.

D'altra banda, dos dotacions es van desplaçar ahir cap a les 19.45 hores al carrer Noguera Pallaresa després de ser alertats del foc d'habitatge en una casa. Tot apunta que va ser un falsa alarma i que es tractava d'una foguera.

TRÀNSIT

Retencions entre Sort i Rialp i a la Seu

| SORT | La carretera C-13 entre Sort i Rialp va registrar retencions a última hora de la tarda d'ahir després que es produís un accident que es va saldar sense ferits de gravetat, segons va informar el Servei Català de Trànsit. Els Mossos d'Esquadra van donar pas alternatiu.

D'altra banda, la carretera N-145 entre la Seu d'Urgell i Andorra va registrar fins a vuit quilòmetres de retencions ahir al matí per accedir al Principat. Les cues es van allargar fins a passades les 13.00 hores, segons Trànsit.

PREVENCIÓ

Alerten d'una nova estafa per internet

| LLEIDA | Els Mossos d'Esquadra van alertar ahir d'una nova onada de correus electrònics fraudulents que són una estafa. Es fan passar per Mercadona per aconseguir les dades personals de l'usuari amb un bo regal de 100 euros.

Des de la policia catalana van afirmar que "els estafadors poden enviar-te ofertes comercials atractives o fer-se passar per un amic piratejant el seu compte amb l'objectiu d'aconseguir les teues dades personals #StopPhishing".

TREMP	Creu Roja..... 973 65 29 54	Inem..... 973 65 07 65	Creu Roja..... 973 62 01 64	Escola de Piragüisme..... 973 62 07 75
Ajuntament..... 973 65 00 05	Servei d'ambulàncies..... 973 65 10 00	Bombers..... 973 65 08 80	Servei d'ambulàncies..... 904 10 71 07	Jutjat de Pau..... 973 62 01 67
CAP Urgències..... 973 65 28 28	Farmàcies..... Martínez..... 973 65 00 32	Urgències Mossos..... 112	Farmàcia..... T. Mallorqués..... 973 62 00 65	Bombers..... 973 62 00 80
Hospital Comarcal del Pallars..... 973 65 22 55	Enjuanes..... 973 65 01 38	Mossos d'Esquadra..... 973 65 88 00	Taxis..... Diaz de la Fuente..... 973 25 01 04	Mossos d'Esquadra..... 973 65 88 85
	Nova..... 973 65 25 25	LA POBLA DE SEGUR	Solanes..... 973 62 14 59	ESTERRI D'ÀNEU
	Taxis..... Bonsom..... 973 65 09 29	Ajuntament..... 973 68 00 38	Colom..... 973 62 07 33	Ajuntament..... 973 62 60 05
	Públics..... 973 65 09 52	Oficina municipal turisme..... 973 68 02 57	Obiols..... 973 62 04 51	Bombers..... 973 62 60 82
	Xavier Badia..... 973 65 16 78	SORT	Baldomà..... 973 62 10 43	LLAVORSI
	Correus..... 973 65 03 09	Ajuntament..... 973 62 00 10	Correus..... 973 62 02 41	Ajuntament..... 973 62 20 08

POLÍTICA MUNICIPALS

L'alcalde de la Torre de Capdella, Josep Maria Dalmau, primer per l'esquerra, al costat de Torrent.

L'alcalde del PSC de la Torre de Capdella, a les llistes d'ERC

Històric militant socialista des del 1979, ho deixa per discrepàncies

MARIA MOLINA / ACN
 | TREMP | L'històric alcalde socialista de la Torre de Capdella, Josep Maria Dalmau, es presentarà a l'alcaldia com a independent a la llista d'ERC a les properes eleccions municipals del dia 26 de maig. Així ho va assegurar ahir a l'acte, que va comptar amb la presència del president del Parlament, Roger Torrent, a Tremp per presentar les candidatures als 14 municipis del Pallars Jussà. Dalmau va indicar que ja fa un any que va entregar el carnet del PSC, partit que ha representat des

de les eleccions de l'any 1979. El malestar per les discrepàncies amb el PSC a l'hora de cedir un local on votar durant l'1-O i la posterior aplicació de l'article 155 han estat alguns dels motius d'aquesta decisió que, segons va explicar, "no ha estat fàcil de prendre i he meditat durant molt temps". Va afegir que "crec en la democràcia" i també que "els principis que vaig subscriure al principi ja no són els mateixos". De moment, no tornarà a militar a cap partit. Així, Dalmau serà el candidat a l'alcaldia de la Torre de

Capdella a la llista d'ERC. Després d'estar diversos mandats en l'oposició, va ser l'any 2003 quan va guanyar per majoria absoluta fins a l'actualitat. Roger Torrent va ser l'encarregat de presentar les candidatures als 14 municipis del Pallars en un acte amb el lema "14 municipis, 14 propostes de comarca". A Tremp va assegurar que la voluntat d'Esquerra és incorporar la gent amb qui es comparteixen valors i "un projecte". De moment, les llistes encara es continuen confeccionant.

MUNICIPIS EQUIPAMENTS

Imatge d'arxiu de la població del Rialp, al Sobirà.

Deu mil euros per ampliar el consultori mèdic de Rialp

| RIALP | L'ajuntament de Rialp ha donat llum verda a la inversió per ampliar el consultori mèdic amb un magatzem annex que s'habilitarà com a sala d'infermeria, segons va explicar l'alcalde, Gerard Sabarich. En l'actualitat, les dependències són petites i no permeten treballar amb la deguda atenció als pacients ja que "molts són gent gran

que necessiten cures i atencions que reclamen més espai al consultori", va concretar. Aquesta intervenció costarà uns 10.000 euros. D'altra banda, Sabarich va indicar que s'instal·larà ben aviat el gas natural a les escoles i a l'ajuntament per poder substituir el gasoil i d'aquesta manera afavorir l'estalvi energètic.

PROJECTES

Obres al passeig Pompeu Fabra

| TREMP | L'alcalde de Tremp, Joan Ubach, va indicar ahir que tot es troba a punt per poder convertir el passeig Pompeu Fabra en un museu sobre les diferents etapes geològiques de la Terra que es dirà avinguda dels Temps Geològics. És un projecte que impulsa l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya al Geoparc de la Conca de Tremp.

URBANISME

Millores a nuclis d'Alt Àneu

| ALT ÀNEU | L'ajuntament d'Alt Àneu ha donat llum verda inicial al projecte per a la millora i renovació de diversos carrers de la població en què es vol incrementar la seguretat. El consistori ha donat llum verda a una inversió de més de 16.000 euros amb aquesta finalitat per executar reformes a diversos carrers de diferents nuclis del municipi.

Segre us convida al concert

Esther Yoo & Orquestra Simfònica Camera Musicae

El concert per a violí de Sibelius

Tenir l'oportunitat de sentir a qui l'any 2010 van proclamar la violinista més jove premiada al Concurs Internacional de Violí Jean Sibelius, interpretant precisament el concert per a violí d'aquest compositor, és veritablement un goig i un honor.

Sortegem entrades dobles

Dv 22 Feb. | 20.30h
www.auditorienricgranados.cat

Compliu la butlleta i envieu-la a SEGRE, c/ del Riu, 6, Lleida fins al 19 de febrer.
 Ref.: ESTHER YOO

Nom i cognoms.....
 DNI.....
 Edat.....
 Adreça.....
 Població.....
 E-mail.....

El 20 de febrer publicarem els guanyadors a la web, al facebook i Twitter de Segre.com
 @cerclesegre, @diarisegre, @cerclesegre i @segrecom

41 **Salut.** Tres adolescents lleidatans relaten la seua batalla contra el càncer.

49 **Art.** Agramunt estrena l'Any Viladot en el 20è aniversari de la mort de l'artista.

HISTÒRIA JORNADA

Bruixeria i Pirineu, de la mà

El Museu de la Noguera acull la presentació del llibre 'Se'n parlave i n'hi havie', que aborda la història d'aquest àmbit a Ponent || És el resultat de més de dos anys d'investigació

P. RODELLAR

| BALAGUER | El fenomen de la caça de bruixes que es va produir entre els segles XV i XVII és àmpliament conegut a gran part d'Europa però amaga encara diversos secrets. Milers de persones, sobretot dones, van ser sentenciades a morir a la forca per suposada pràctica de bruixeria. Però al contrari del que acostuma a pensar-se no va ser la Inquisició l'encarregada d'enjudiciar aquestes persones, sinó tribunals senyorials que es prenien la justícia per la seua mà. A més, un altre detall que acostuma a caure en l'oblit és que els orígens d'aquesta cacera provenen del Pirineu català. Aquestes són algunes de les conclusions que es van donar a conèixer ahir al Museu de la Noguera de Balaguer, a la presentació del llibre *Se'n parlave i n'hi havie* que aborda la història de la bruixeria a les terres de Lleida i que ha dut a terme la Xarxa de Museus de les Terres de Lleida i Aran i l'especialista en bruixeria originari de Tremp

ACUSACIONS

Els tribunals senyorials van enjudiciar milers de persones per practicar bruixeria

Pau Castell. El manuscrit, que ha tardat més de dos anys a veure la llum, aborda el tema des de dos vessants clarament diferenciats però que es complementen perfectament. Primer tracta la bruixeria des d'un punt de vista històric, en el qual mostren les dades recollides després de la investigació d'arxius històrics on es troben per exemple, judicis perfectament documentats que es van celebrar durant els segles XV a XVII. I d'altra banda, inclou el vessant de la memòria etnogràfica, és a dir, trasllada els relats de diverses persones d'avançada edat de diferents comarques de Ponent, que, mitjançant entrevistes, van explicar la seua experiència o la dels seus familiars respecte a la bruixeria. La jornada de presentació va acabar amb una taula redona en la qual l'equip encarregat de realitzar les entrevistes va explicar la seua experiència i a quines conclusions van poder arribar amb la informació obtinguda. Així, tots van

L'exposició 'Se'n parlave i n'hi havie' podrà visitar-se fins al proper dia 24.

coincidir a dir que tota persona preguntada per la bruixeria, al principi s'ho prenien de broma o era reticent a reconèixer que s'havien donat casos en el seu municipi. Fins i tot en alguns casos la gent preferia fer-ho en privat. "La memòria popular sobre la bruixeria a Catalunya es va diluint a poc a poc, però en alguns llocs encara segueix molt viva", assegura Pau Castell.

El Museu de la Noguera acull també fins al proper dia 24 l'exposició amb el mateix nom en la qual el públic pot veure des d'amulets de protecció fins a documents de judicis per bruixeria.

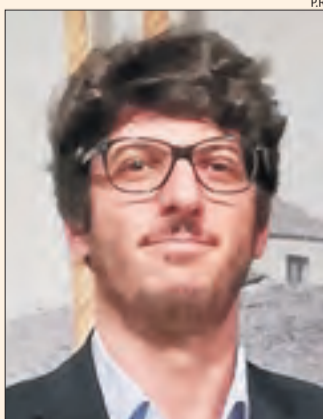

Moment de la taula redona ahir al Museu de la Noguera.

L'arquetip de la bruixa continua sent el d'una dona gran i 'lletja'

■ Segons es desprèn de les investigacions i entrevistes dutes a terme pels participants al llibre *Se'n parlave i n'hi havie*, l'arquetip de la bruixa continua sent el que consta en el nostre imaginari col·lectiu, el d'una dona gran, d'origen humil, possiblement estrangera i poc atractiva físicament. Segons l'antropòloga i historiadora de Balaguer Núria Morelló, encarregada de recollir testimonis a les comarques del Segrià i la Noguera, existeixen diversos patrons que es repeteixen. "Les dones acusades de bruixeria eren persones socialment vulnerables, i que no complien amb els arquetips tradicionals de la dona", explica. A més, Morelló relata el cas d'una acusada de Balaguer als anys 20, la *Machets* que, pel que sembla, va maleir una familiar per negar-li una almoïna. "El que realment va passar és que aquesta dona i la seua filla tenien un aspecte físic molt masculí i van decidir acusar-la per ser diferent", narra l'antropòloga. "La bruixeria a l'època contemporània es barreja amb estigmes i amb estigmatitzacions de gènere", sentència.

ENTREVISTA

Pau Castell

ESPECIALISTA EN BRUJERIA

«Hi va haver acusats fins als anys 40»

Què podem trobar al llibre *Se'n parlave i n'hi havie*?

Aquest llibre és el resultat de més de dos anys d'investigació i es tracta d'una obra monogràfica sobre la bruixeria i la cacera de bruixes a Catalu-

nya, des d'un punt de vista històric i des de la memòria oral.

Quins eren els principals motius per acusar algú de bruixeria?

A Ponent hi ha múltiples casos, que arriben fins als anys quaranta del segle passat, en què els veïns d'un municipi assenyalaven dones per ser responsables d'haver causat la malaltia o la mort de per-

sones o bestiar i de fenòmens meteorològics adversos que es produïen en temps de collita.

En quantes comarques s'han recollit testimonis?

En aquest projecte ha treballat un equip d'unes deu persones que s'han repartit per les comarques del Segrià, la Noguera, la Segarra, l'Alt Urgell, el Solsonès, Andorra, Aran, el Pallars Jussà i el Sobirà.